Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

7. října 2019*

„Řízení o předběžné otázce – Sociální politika – Článek 119 Smlouvy o ES (nyní po změně článek 141 ES) – Pracovníci a pracovnice – Stejná odměna – Soukromý zaměstnanecký penzijní plán – Standardní věk odchodu do důchodu určený v závislosti na pohlaví – Datum přijetí opatření, kterými je obnoveno rovné zacházení – Retroaktivní sjednocení důchodového věku na úroveň, která platila pro dříve znevýhodněnou kategorii osob“

Ve věci C-171/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) [odvolací soud (Anglie a Wales) (občanskoprávní oddělení), Spojené království] ze dne 16. února 2018, došlým Soudnímu dvoru dne 5. března 2018, v řízení

Safeway Ltd

proti

Andrewovi Richardovi Newtonovi,

Safeway Pension Trustees Ltd,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, R. Silva de Lapuerta, místopředsedkyně, A. Arabadžev, A. Prechal, M. Vilaras, P. G. Xuereb a L. S. Rossi, předsedové senátů, A. Rosas, E. Juhász, M. Ilešič, J. Malenovský, T. von Danwitz (zpravodaj) a N. Piçarra, soudci,

generální advokát: E. Tančev,

vedoucí soudní kanceláře: V. Giacobbo-Peyronnel, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 4. února 2019,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Safeway Ltd B. Greenem, S. Allenem, D. Pannickem, R. Mehtou, barrister, jakož i T. Greenem a J. Heapem, solicitors,

– za A. R. Newtona, A. Shortem, QC, C. Bell a M. Uberoiem, barristers, jakož i C. Rowland-Frank a M. J. H. C. Briggsem, solicitors,

* Jednací jazyk: angličtina.

– za Safeway Pension Trustees Ltd, D. Murphym a E. King, solicitors, jakož i D. Grantem, barrister,

– za Evropskou komisi A. Szmytkowskou a L. Flynnem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 28. března 2019,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 119 Smlouvy o ES (nyní po změně článek 141 ES).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností Safeway Ltd na straně jedné a Andrewem Richardem Newtonem a Safeway Pension Trustees Ltd na straně druhé ve věci sjednocení důchodových plnění pro muže a ženy pojištěné v rámci penzijního plánu spravovaného Safeway Pension Trustees.

Právní rámec

3 Zásada stejné odměny mužů a žen, která je dnes zakotvena v článku 157 SFEU, byla v době rozhodné z hlediska skutkového stavu v původním řízení zakotvena v článku 119 Smlouvy o ES.

4 Ten zněl takto:

„Každý členský stát zajistí v průběhu první etapy uplatnění zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou práci a bude ji nadále dodržovat.

Odměnou ve smyslu tohoto článku se rozumí obvyklá základní či minimální mzda nebo plat a veškeré ostatní odměny, jež zaměstnavatel přímo nebo nepřímo, v hotovosti nebo v naturáliích vyplácí zaměstnanci v souvislosti se zaměstnáním.

Rovnost odměňování mužů a žen bez diskriminace na základě pohlaví znamená, že:

a) se odměna za stejnou práci vypočítává při úkolové mzdě podle stejné sazby,

b) časová odměna za práci je stejná na stejném pracovním místě.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

5 Společnost Safeway vytvořila penzijní plán dotčený ve věci v původním řízení ve formě svěřenského fondu v roce 1978. Článek 19 stanov fondu upravujících tento penzijní plán (dále jen „modifikační doložka“), v zásadě umožňuje změnit uvedený penzijní plán včetně výše plnění se zpětnou účinností od data písemného oznámení pojištěncům změnou stanov fondu. Tento článek zní takto:

„Hlavní zakládající společnost může kdykoli, a to i opakovaně, se souhlasem správců (‚trustees‘) formou dodatku ke stanovám (‚supplemental deed‘) vyhotoveného hlavní zakládající společností a správci změnit nebo přidat fondu jakékoliv oprávnění a změnit nebo přidat jakékoliv ustanovení penzijního plánu včetně těchto stanov a pravidel a všech listin a jiných písemných nástrojů, které doplňují tyto stanovy a stanovy uvedené v druhé příloze, přičemž takové oprávnění nabývá účinnosti ode dne určeného v dodatku ke stanovám, což může být den vyhotovení dodatku ke stanovám nebo den

vyhotovení jemu předcházejícího písemného oznámení o změně nebo doplnění účastníkům nebo jakékoli jiné datum v přiměřené době před nebo po dni vyhotovení dodatku ke stanovám, takže předmětné změny nebo doplnění mohou být dle konkrétní situace účinné zpětně nebo do budoucna."

6 Penzijní plán dotčený ve věci v původním řízení původně upravoval standardní věk odchodu do důchodu (dále jen „důchodový věk") odlišně pro muže a ženy, tj. 65 pro muže a 60 pro ženy, avšak Soudní dvůr v rozsudku 17. května 1990, Barber (C-262/88, EU:C:1990:209), rozhodl, že stanovení odlišného důchodového věku v závislosti na pohlaví představuje diskriminaci zakázanou článkem 119 Smlouvy o ES. V návaznosti na tento rozsudek Safeway a Safeway Pension Trustees informovali oznámením ze dne 1. září 1991 a oznámením ze dne 1. prosince 1991 (dále jen oznámení z roku 1991) své pojištěnce o změně penzijního plánu s účinností od 1. prosince 1991, kterou bude zaveden jednotný důchodový věk 65 let pro všechny pojištěnce. Dne 2. května 1996 byl přijat dodatek ke stanovám, kterým byl změněn uvedený penzijní plán a kterým byl důchodový věk s účinností od 1. prosince 1991 sjednocen na 65 let.

7 Vzhledem k tomu, že v průběhu roku 2009 vyvstaly pochybnosti o tom, zda je retroaktivní změna penzijního plánu dotčená ve věci v původním řízení v souladu s unijním právem, Safeway podala návrh na zahájení původního řízení, v němž mělo být určeno, že jednotný důchodový věk 65 let byl platně zaveden s účinností od 1. prosince 1991. V rámci tohoto řízení byl A. R. Newton jmenován jako zástupce pojištěnců.

8 Rozsudkem ze dne 29. února 2016 dospěl High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division [Vrchní soud (Anglie a Wales), obchodní oddělení, Spojené království] k závěru, že retroaktivní změna důchodového plánu dotčená ve věci v původním řízení je v rozporu s článkem 119 Smlouvy o ES, a že tedy důchodové nároky pojištěnců musí být pro období od 1. prosince 1991 do 2. května 1996 vyčísleny na základě jednotného důchodového věku 60 let.

9 Předkládající soud, ke kterému se společnost Safeway proti tomuto rozsudku odvolala, má za to, že podle vnitrostátního práva nemohla oznámení z roku 1991 sama o sobě platně změnit penzijní plán dotčený ve věci v původním řízení a k platné změně došlo až dodatkem ke stanovám fondu dne 2. května 1996.

10 Tento soud však uvádí, že podle vnitrostátního práva měla modifikační doložka a oznámení z roku 1991 za následek, že nároky nabyté pojištěnci v období od 1. prosince 1991 do 2. května 1996 byly „zrušitelné" (defeasible), takže mohly být později kdykoli se zpětnou účinností zúženy. Uvedený soud proto konstatoval, že s ohledem na vnitrostátní právní úpravu mohl být dodatkem ke stanovám ze dne 2. května 1996 platně zvýšen důchodový věk žen na 65 let a důchodový věk mužů ponechán ve stejné výši pro toto období, a klade si otázku, zda je takové řešení v souladu s článkem 119 Smlouvy o ES, jak jej vykládá Soudní dvůr.

11 Za těchto podmínek se Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) [odvolací soud (Anglie a Wales) (občanskoprávní oddělení), Spojené království] rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„V případě, že pravidla penzijního plánu zakotvují oprávnění dle vnitrostátní právní úpravy snížit se zpětnou účinností na základě dodatku ke stanovám fondu nabyté důchodové nároky u mužů i žen za období ode dne písemného oznámení zamýšlených změn penzijního plánu do dne, kdy jsou stanovy fondu skutečně změněny, vyžaduje článek 157 Smlouvy o fungování Evropské unie (dříve a v rozhodné době článek 119 [Smlouvy o ES]), aby nabyté důchodové nároky mužů i žen byly považovány za nezrušitelné během tohoto období, tj. že jejich důchodové nároky požívají ochrany proti zpětnému snížení na základě vnitrostátního práva?"

K předběžné otázce

12 Úvodem je třeba připomenout, jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, že spor ve věci v původním řízení se týká pouze důchodových nároků nabytých pojištěnci v rámci penzijního plánu dotčeného ve věci v původním řízení v období od 1. prosince 1991 do 2. května 1996. Za těchto podmínek je třeba položenou otázku zkoumat z hlediska článku 119 Smlouvy o ES, který byl platnou úpravou v tomto období.

13 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 119 Smlouvy o ES vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby bylo v rámci penzijního plánu přijato za účelem ukončení diskriminace zakázané tímto ustanovením pramenící z toho, že byl důchodový věk určen v závislosti na pohlaví, opatření, které se zpětnou účinností pro období od oznámení do přijetí tohoto opatření sjednocuje důchodový věk pro pojištěnce pojištěné podle tohoto plánu na úroveň, která dříve platila pro znevýhodněnou kategorii pojištěnců, pokud je takové opatření povoleno vnitrostátním právem a stanovami penzijního fondu upravujícími tento penzijní plán.

14 Za účelem odpovědi na tuto otázku je třeba připomenout, že v rozsudku ze dne 17. května 1990, Barber (C-262/88, EU:C:1990:209), Soudní dvůr v podstatě rozhodl, že stanovení odlišného důchodového věku na základě pohlaví v případě důchodů vyplácených z penzijního plánu představuje diskriminaci zakázanou článkem 119 Smlouvy o ES.

15 Soudní dvůr se rovněž vyjádřil k důsledkům, které je třeba vyvodit ze zjištění takové diskriminace, konkrétně v rozsudcích ze dne 28. září 1994, Coloroll Pension Trustees (C-200/91, EU:C:1994:348), ze dne 28. září 1994, Avdel Systems (C-408/92, EU:C:1994:349), a ze dne 28. září 1994, van den Akker (C-28/93, EU:C:1994:351). Jak vyplývá z této judikatury, tyto důsledky se liší v závislosti na dotčené době zaměstnání.

16 Pokud jde zaprvé o dobu zaměstnání před vydáním rozsudku ve věci Barber (C-262/88, EU:C:1990:209), tj. před 17. květnem 1990, penzijní plány nemusí uplatňovat jednotný důchodový věk, jelikož Soudní dvůr omezil časové účinky tohoto rozsudku a vyloučil použitelnost článku 119 Smlouvy o ES na důchody vyplácené za uvedené období (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. září 1994, Coloroll Pension Trustees, C-200/91, EU:C:1994:348, bod 34; ze dne 28. září 1994, Avdel Systems, C-408/92, EU:C:1994:349, bod 19, a ze dne 28. září 1994, van den Akker, C-28/93, EU:C:1994:351, bod 12).

17 Pokud jde zadruhé o dobu zaměstnání od 17. května 1990 do data, kdy je v rámci dotčeného penzijního plánu přijato opatření obnovující rovné zacházení, osoby patřící do znevýhodněné kategorie musí mít stejné výhody, jako mají osoby ve zvýhodněné kategorii, přičemž režim těchto výhod je v případě nesprávného uplatňování článku 119 Smlouvy o ES ve vnitrostátním právu jediným platným referenčním systémem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. září 1994, Coloroll Pension Trustees, C-200/91, EU:C:1994:348, body 31 a 32; ze dne 28. září 1994, Avdel Systems, C-408/92, EU:C:1994:349, body 16 a 17, jakož i ze dne 28. září 1994, van den Akker, C-28/93, EU:C:1994:351, body 16 a 17).

18 Pokud jde zatřetí o dobu zaměstnání od data, kdy jsou v rámci dotčeného penzijního plánu přijata opatření obnovující rovné zacházení, článek 119 Smlouvy o ES nebrání tomu, aby byly výhody osob patřících dříve do zvýhodněné kategorie sníženy na úroveň osob, které byly dříve znevýhodněny, jelikož toto ustanovení pouze vyžaduje, aby muži a ženy dostávali za stejnou práci stejnou odměnu, ale nestanoví ji v určité výši (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. září 1994, Coloroll Pension Trustees, C-200/91, EU:C:1994:348, bod 33; ze dne 28. září 1994, Avdel Systems, C-408/92, EU:C:1994:349, bod 21, jakož i ze dne 28. září 1994, van den Akker, C-28/93, EU:C:1994:351, bod 19).

19 Spor ve věci v původním řízení se týká pouze toho, zda musí být důchodové nároky pojištěnců za období od 1. prosince 1991 do 2. května 1996 v rámci penzijního plánu dotčeného ve věci v původním řízení vyčísleny na základě jednotného důchodového věku ve výši 60, nebo 65 let. V této souvislosti se předkládající soud v podstatě táže, zda s ohledem na judikaturu uvedenou v bodě 17 tohoto rozsudku mohlo dojít dodatkem ke stanovám ze dne 2. května 1996 k platnému retroaktivnímu sjednocení důchodového věku pro tyto pojištěnce na úroveň, která dříve platila pro znevýhodněnou kategorii pojištěnců, tj. pro pracovníky mužského pohlaví.

20 V tomto ohledu je třeba zaprvé uvést, že vzhledem k tomu, že se předběžná otázka a odůvodnění předkládacího rozhodnutí týkají sjednocení důchodového věku pojištěnců pojištěných v rámci penzijního plánu dotčeného ve věci v původním řízení na úroveň, která dříve platila pro znevýhodněnou kategorii, k němuž došlo dodatkem ke stanovám se zpětnou účinností k 1. prosinci 1991, je třeba ji chápat tak, že vychází z teze, že opatření, kterými bylo obnoveno rovné zacházení, byla formou uvedeného dodatku ke stanovám, přijata až dne 2. května 1996.

21 Společnost Safeway a Komise před Soudním dvorem tuto tezi zpochybnily a v podstatě tvrdily, že v důsledku oznámení z roku 1991 a toho, že penzijní plán dotčený ve věci v původním řízení od 1. prosince 1991 fungoval na základě jednotného důchodového věku 65 let, je třeba mít za to, že se jednalo o opatření, kterými bylo s účinností od tohoto data obnoveno rovné zacházení.

22 Ačkoli předkládající soud, který je přímo seznámen se sporem dotčeným ve věci v původním řízení a má v zásadě jako jediný pravomoc vykládat vnitrostátní právo, má pravomoc určit datum, k němuž byla přijata opatření obnovující rovné zacházení, musí taková opatření nicméně splňovat požadavky unijního práva, takže Soudní dvůr může vnitrostátnímu soudu poskytnout relevantní prvky výkladu tohoto práva (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. června 2016, EURO 2004. Hungary, C-291/15, EU:C:2016:455, bod 36, jakož i ze dne 30. června 2016, Ciup, C-288/14, nezveřejněný, EU:C:2016:495, bod 33).

23 V této souvislosti je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora má článek 119 Smlouvy o ES přímý účinek, neboť jednotlivcům zakládá práva, která mají vnitrostátní soudy chránit (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. dubna 1976, Defrenne, 43/75, EU:C:1976:56, bod 24, a ze dne 28. září 1994, van den Akker, C-28/93, EU:C:1994:351, bod 21).

24 Vzhledem k tomu, že má článek 119 Smlouvy o ES přímý účinek, zaměstnavatel má povinnost uplatnit toto ustanovení v plném rozsahu a bezprostředně poté, co byla zjištěna diskriminace, takže opatření přijatá za účelem obnovení rovného zacházení nemohou v zásadě podléhat podmínkám, které by byť přechodně diskriminaci nadále umožňovaly (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. září 1994, Avdel Systems, C-408/92, EU:C:1994:349, body 25 a 26).

25 Kromě toho musí být dodržena rovněž zásada právní jistoty. Tato zásada, která se uplatní obzvláště striktně v případě právní úpravy, která může mít finanční důsledky, vyžaduje, aby byla práva přiznaná unijním právem jednotlivcům prováděna dostatečně přesně, jasně a předvídatelně, aby se dotčené osoby mohly přesně seznámit se svými právy a povinnostmi a podle toho jednat a případně se svých práv dovolávat před vnitrostátními soudy. Zavedení pouhé praxe, která je pro dotčené osoby právně nezávazná, tyto požadavky nesplňuje (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 2. prosince 2009, Aventis Pasteur, C-358/08, EU:C:2009:744, bod 47, a ze dne 8. března 2017, Euro Park Service, C-14/16, EU:C:2017:177, body 36 až 38, 40 a 42, jakož i citovaná judikatura).

26 Opatření přijatá k ukončení diskriminace porušující článek 119 Smlouvy o ES tedy musí splňovat požadavky uvedené v bodech 24 a 25 tohoto rozsudku, aby mohla být považována za opatření obnovující rovné zacházení vyžadované tímto ustanovením.

27 V projednávané věci se přitom jeví, že opatření přijatá v rámci penzijního plánu dotčeného ve věci v původním řízení před přijetím dodatku ke stanovám ze dne 2. května 1996 tyto požadavky nesplňují.

28 Jak totiž vyplývá z předkládacího rozhodnutí, penzijní plán dotčený ve věci v původním řízení byl z pohledu vnitrostátního práva platně změněn až přijetím tohoto dodatku ke stanovám. V tomto ohledu předkládající soud v rozsudku vydaném dne 5. října 2017 v původním řízení rozhodl, že modifikační doložka povoluje pouze změny formou dodatku ke stanovám a vnitrostátní právo brání tomu, aby byla tato doložka vykládána odchylně od svého znění vzhledem k nutnosti chránit pojištěnce pojištěné v rámci tohoto penzijního plánu a umožnit jim seznámit se s jejich právy.

29 Z předkládacího rozhodnutí rovněž vyplývá, že modifikační doložka a oznámení z roku 1991 měly právní účinek pouze v tom smyslu, že osobám odpovědným za penzijní plán dotčený ve věci v původním řízení umožnily přijetím dodatku ke stanovám retroaktivně sjednotit důchodový věk pojištěnců pojištěných v rámci tohoto plánu na úroveň pojištěnců mužského pohlaví kdykoli v budoucnosti.

30 Zavedení takového oprávnění, které tyto oprávněné osoby mohly dle libovůle kdykoli využít, nelze považovat za ukončení diskriminace dotčené ve věci v původním řízení a nelze jej chápat ani v tom smyslu, že pojištěncům umožňuje seznámit se přesně s jejich právy.

31 Pokud jde o vedení penzijního plánu od 1. prosince 1991, z bodu 25 tohoto rozsudku vyplývá, že zavedení pouhé praxe, která není pro dotčené osoby právně závazná, nesplňuje požadavky vyplývající ze zásady právní jistoty, a tuto praxi tedy považovat za opatření obnovující rovné zacházení vyžadované článkem 119 Smlouvy o ES.

32 Za těchto podmínek se jeví, že v rámci penzijního plánu dotčeného ve věci v původním řízení byla opatření splňující požadavky unijního práva uvedené v bodech 24 a 25 tohoto rozsudku přijata až 2. května 1996, a to formou dodatku ke stanovám přijatého k tomuto datu.

33 Pokud jde zadruhé o otázku, zda článek 119 Smlouvy o ES povoluje takové opatření, jaké zavádí tento dodatek ke stanovám, tj. retroaktivní sjednocení důchodového věku pojištěnců pojištěných v rámci penzijního plánu na úroveň dříve znevýhodněné kategorie pojištěnců od 1. prosince 1991, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že pokud byla konstatována diskriminace v rozporu s unijním právem a dokud nebyla přijata opatření znovu nastolující rovné zacházení, lze dodržení zásady rovnosti zaručit pouze tím, že jsou osobám patřícím do znevýhodněné kategorie přiznány stejné výhody, jako jsou ty, jichž požívají osoby patřící do zvýhodněné kategorie (rozsudky ze dne 28. ledna 2015, Starjakob, C-417/13, EU:C:2015:38, bod 46, jakož i ze dne 22. ledna 2019, Cresco Investigation, C-193/17, EU:C:2019:43, bod 79 a citovaná judikatura).

34 Soudní dvůr již rozhodl, že tato zásada brání tomu, aby byla diskriminace, která je v rozporu s článkem 119 Smlouvy o ES, odstraněna v rámci penzijního plánu tím, že budou zpětně zrušeny výhody osobám patřícím do zvýhodněné kategorie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. září 1994, Avdel Systems, C-408/92, EU:C:1994:349, body 5, 13, 14, 17 a 18).

35 Předkládající soud se však táže, zda se tato judikatura použije rovněž na takové situace, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, kdy jsou dotčené důchodové nároky na základě vnitrostátního práva a stanov upravujících tento penzijní plán zrušitelné.

36 I když Soudní dvůr tuto otázku dosud výslovně neřešil, možnost sjednotit v takových situacích retroaktivně podmínky pro nároky pojištěnců pojištěných v rámci penzijního plánu na úroveň osob, které dříve patřily do znevýhodněné kategorie, nenachází v uvedené judikatuře oporu. Jak naopak uvedl generální advokát v bodě 64 svého stanoviska, pokud bychom takovou možnost uznali, byla by tím tato judikatura do značné míry zbavena svého dosahu, jelikož by se vztahovala pouze na případy, kdy takové retroaktivní sjednocení podmínek v každém případě již zakazuje vnitrostátní právo či stanovy upravující penzijní plán.

37 Dále je třeba především zdůraznit, že každé opatření, které má za cíl odstranit diskriminaci odporující unijnímu právu, je provedením unijního práva a musí respektovat jeho požadavky. Tyto požadavky konkrétně nelze obejít s pomocí vnitrostátního práva či stanov upravující dotčený penzijní plán.

38 Pokud jde o uvedené požadavky, z ustálené judikatury vyplývá, že zásada právní jistoty obecně brání tomu, aby byl aktu, kterým se provádí unijní právo, přiznán zpětný účinek. Pouze ve výjimečných případech tomu může být jinak, pokud to vyžaduje naléhavý obecný zájem a pokud je náležitě respektováno legitimní očekávání dotčených osob (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. dubna 2005, „Goed Wonen“, C-376/02, EU:C:2005:251, body 33 a 34, jakož i citovaná judikatura).

39 K této zásadě se přidávají požadavky vyplývající konkrétně z článku 119 Smlouvy o ES, které platí pro osoby odpovědné za penzijní plán v návaznosti na zjištění, že dochází k diskriminaci v rozporu s tímto ustanovením.

40 Pokud jde o povinnost přiznat do doby, než budou přijata opatření nastolující rovné zacházení, osobám patřícím do znevýhodněné kategorie tytéž výhody, jako mají osoby ve zvýhodněné kategorii, Soudní dvůr již rozhodl, že tato povinnost je konkrétně odůvodněna tím, že se článek 119 Smlouvy o ES pojí k cíli spočívajícímu ve vyrovnání pracovních podmínek při udržení jejich zvýšené úrovně, což vyplývá z preambule této Smlouvy i z jejího článku 117 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. dubna 1976, Defrenne, 43/75, EU:C:1976:56, body 10, 11 a 15, jakož i ze dne 28. září 1994, Avdel Systems, C-408/92, EU:C:1994:349, body 15 a 17).

41 Bylo by přitom v rozporu s tímto cílem, jakož i se zásadou právní jistoty a s požadavky uvedenými v bodech 17, 24 a 34 tohoto rozsudku, umožnit osobám odpovědným za dotčený penzijní plán odstranit diskriminaci odporující článku 119 Smlouvy o ES tak, že přijmou retroaktivně působící opatření sjednocující důchodový věk pojištěnců pojištěných v rámci tohoto plánu na úroveň důchodového věku osob patřících do kategorie dříve znevýhodněných pojištěnců. Pokud by totiž bylo takové řešení připuštěno, byly by tyto odpovědné osoby zproštěny povinnosti zjednat po zjištění diskriminace nápravu vedoucí k úplnému a okamžitému odstranění diskriminace. Takové řešení by dále bylo v rozporu s povinností upravit důchodový věk osob z dříve znevýhodněné kategorie na úroveň osob z dříve zvýhodněné kategorie, pokud jde důchodové nároky za dobu zaměstnání od data vyhlášení rozsudku ze dne 17. května 1990, Barber (C-262/88, EU:C:1990:209), a v rozporu s povinnosti přijmout opatření k obnovení rovného zacházení, jakož i se zákazem odejmout zpětně výhody osobám z dříve zvýhodněné kategorie. Až do přijetí takových opatření by toto řešení konečně vyvolávalo v rozporu se zásadou právní jistoty nejistotu, co se týče rozsahu práv pojištěnců.

42 Tyto závěry platí i v případě, že byli pojištěnci pojištění v rámci dotčeného penzijního plánu informováni o tom, že za účelem obnovení rovného zacházení bude důchodový věk pojištěnců v rámci tohoto penzijního plánu sjednocen na úroveň, která platila pro dříve znevýhodněnou kategorii pojištěnců, formou oznámení bez pozměňovacího účinku.

43 Jak nicméně vyplývá z bodu 38 tohoto rozsudku, nelze vyloučit, že opatření, jejichž cílem je ukončit diskriminaci porušující unijní právo, mohou být výjimečně přijata se zpětnou účinností, bude-li kromě respektování legitimního očekávání dotčených osob naplněn i požadavek obecného zájmu. Podle ustálené judikatury může riziko závažného zásahu do finanční rovnováhy dotčeného důchodového systému představovat takový požadavek obecného zájmu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 11. ledna 2007, ITC, C-208/05, EU:C:2007:16, bod 43, jakož i ze dne 7. března 2018, DW, C-651/16, EU:C:2018:162, bod 33).

44 V projednávané věci sice předkládající soud v předkládacím rozhodnutí uvádí, že finanční rozsah sporu ve věci v původním řízení činí přibližně 100 milionů liber šterlinků, avšak neuvádí, že retroaktivní sjednocení důchodového věku pojištěnců pojištěných v rámci penzijního plánu dotčeného ve věci v původním řízení na úroveň pojištěnců patřících do dříve znevýhodněné kategorie, bylo nezbytné k tomu, aby nedošlo k závažnému zásahu do finanční rovnováhy tohoto penzijního plánu. Vzhledem

k tomu, že spis, který má Soudní dvůr k dispozici, neobsahuje jiné skutečnosti, které by mohly prokázat, že toto opatření skutečně splňuje požadavek obecného zájmu, toto opatření podle všeho není objektivně odůvodněno, což však přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

45 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že článek 119 Smlouvy o ES musí být vykládán v tom smyslu, že v případě, že neexistuje objektivní odůvodnění, brání tomu, aby bylo v rámci penzijního plánu za účelem ukončení diskriminace, která je v rozporu s tímto ustanovením a pramení z toho, že se stanovený důchodový věk liší podle pohlaví, přijato opatření, které se zpětnou účinností sjednocuje pro období od oznámení tohoto opatření do jeho přijetí důchodový věk pro pojištěnce pojištěné podle tohoto plánu na úroveň, která dříve platila pro znevýhodněnou kategorii pojištěnců, pokud je takové opatření povoleno vnitrostátním právem a stanovami upravujícími tento penzijní plán.

K nákladům řízení

46 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

Článek 119 Smlouvy o ES (po změně článek 141 ES) musí být vykládán v tom smyslu, že v případě, že neexistuje objektivní odůvodnění, brání tomu, aby bylo v rámci penzijního plánu za účelem ukončení diskriminace, která je v rozporu s tímto ustanovením a pramení z toho, že se stanovený důchodový věk liší podle pohlaví, přijato opatření, které se zpětnou účinností sjednocuje pro období od oznámení tohoto opatření do jeho přijetí důchodový věk pro pojištěnce pojištěné podle tohoto plánu na úroveň, která dříve platila pro znevýhodněnou kategorii pojištěnců, pokud je takové opatření povoleno vnitrostátním právem a stanovami upravujícími tento penzijní plán.

Podpisy.